

10. juni 2024

Supplerende redegørelse til Social-, Bolig- og Ældreministeriet

Social-, Bolig- og Ældreministeriet har den 30. maj anmodet om, at Joannahuset udarbejder en supplerende redegørelse for, hvorledes Joannahuset sikrer forældremyndighedsindehavers adgang til af afhente sit barn, hvis denne modsætter sig en huslyindsats i Joannahuset.

Joannahusets personale har ikke hjemmel til at bruge magtanvendelser over for børn og unge, hverken når de vil forlade Joannahuset eller i tilfælde af, at de ikke vil forlade Joannahuset fx i forbindelse med, at forældremyndighedsindehaveren vil afhente barnet eller den unge.

Joannahuset kan som udgangspunkt ikke lukke forældremyndighedsindehaveren ind i Joannahusets lokaler af hensyn til sikkerheden og trygheden for andre børn og unge samt personalet, hvis der i forbindelse med en afhentning er risiko for, at der kan udvikle sig en fysisk eller verbal konflikt mellem forældremyndigheden og barnet eller den unge, andre unge eller personalet.

I de tilfælde, hvor barnet eller den unge modsætter sig afhentning, er det Joannahusets praksis, at personalet gennem dialog søger at finde en løsning mellem den unge og den pågældende forælder omkring afhentningen. Kan dette ikke lykkes, skal Joannahusets personale straks tilkalde relevante myndigheder, der har ansvar for og kompetence til at handle på konflikten mellem barnet og dennes forældremyndighedsindehaver.

Vi har været i dialog med Københavns politi som oplyser, at de i akutte situationer kan være på Joannahusets adresse inden for 5 minutter.

Den beskrevne praksis er den, som har dannet grundlag for Socialtilsynet Hovedstadens godkendelse af Joannahusets huslyindsats under de nye rammer, som er trådt i kraft den 7. februar 2024. I forbindelse med denne godkendelse var Socialtilsynet opmærksomme på, hvordan vi under de nye rammer sikrer personalet samt de øvrige børns sikkerhed i forbindelse med, at forældremyndighedsindehaveren ønsker at afhente et barn eller en ung imod dennes vilje.

Som beskrevet i tidligere korrespondance med ministeriet den 10. januar 2024, samt i redegørelsen af 14. maj 2024, har vi i Joannahuset faste procedurer for, hvordan personalet skal håndtere situationer, hvor en forældremyndighedsindehaver vil afhente et barn eller en ung mod dennes vilje. Vi har nedenfor beskrevet cases fra vores praksis, som viser, hvorledes vi konkret arbejder med disse procedurer i situationer, hvor det er relevant.

Eksempel 1 – forælder lukkes ind i Joannahuset

Situationen: Ung pige på 13 år henvender sig efter at have været udsat for en voldtægt af en fremmed voksen mand. Pigen kommer fra et hjem med et højt konfliktniveau, og den voldtægt pigen har været udsat for bidrager til eskalering af konflikterne derhjemme. Der er iværksat støttende indsatser til familien i form af familiebehandling og aflastningsfamilie til pigen forud for hendes henvendelse til Joannahuset, ligesom pigen har anmodet sin kommune om at blive anbragt. Pigen henvendte sig i Joannahuset med et ønske om en pause fra konflikterne derhjemme og om at få ro til at komme sig efter voldtægten og rådgivning i forbindelse med den eventuelle kommende straffesag mod gerningspersonen.

Pigen blev indskrevet i husly i 48 timer, og i den orienterende forældresamtale gav moren udtryk for, at der med den beslutning var tale om et kompromis mellem hende og pigen. Efter de 48 timers husly ønskede pigen at forlænge sit husly med samtykke fra sin mor, men moren modsatte sig at give samtykke til husly i samtalen med Joannahusets medarbejdere og udtrykte ønske om at hente pigen.

Håndtering af situationen, hvor forældremyndighedsindehaver modsætter sig barnets ophold: I en dialog mellem Joannahuset og pigen motiverede Joannahusets personale pigen til at indgå i en dialog med sin mor om den videre plan med støtte fra Joannahusets medarbejdere. Pigens mor kom ind i Joannahuset og hentede pigen, og her havde de en fælles drøftelse af pigens videre forløb i Joannahuset.

I ovenstående tilfælde vurderede Joannahusets personale, at der var en minimal risiko for at afhentningen ville kunne resultere i fysiske eller verbale konflikter imellem pigen og moren, idet pigen var indstillet på at tage med moren på trods af pigens ønske om fortsat ophold i Joannahuset.

Eksempel 2 – Joannahuset involverer myndigheder i håndtering af sikkerhed omkring en ung

Situationen: Pige på 14 år henvender sig til Joannahuset og fortæller, at hun og hendes mor er udsat for fysisk vold i hjemmet af hendes far. Pigen fortæller, at faren slår hende og moren, og at han i den forbindelse for eksempel holder hårdt fat i kæben på pigen, river hende i håret, kaster genstande mod hende (ex lysestage, stole og lign.), og at han ved en lejlighed har smadret et vindue i forbindelse med en konflikt. Pigen fortæller, at hun og hendes søskende udsættes for "strafarbejde", hvis de ikke adlyder faren. Pigen fortæller desuden, at faren har en pistol og patroner liggende i hjemmet, men ikke har en våbentilladelse. Pigen forventer ikke, at forældrene vil samtykke til husly i Joannahuset. Pigen indskrives i husly i 48 timer med orientering af forældremyndighedsindehaver. I forbindelse med den orienterende samtale fremsætter faren eksplicitte trusler mod pigen.

Håndtering af situationen, hvor forældremyndighedsindehaver modsætter sig barnets ophold: Joannahusets personale vurderede det nødvendigt at involvere de sociale myndigheder akut i situationen af hensyn til pigens sikkerhed. Joannahusets personale underretter endvidere politiet.

I ovenstående tilfælde vurderede Joannahusets personale det ikke hensigtsmæssigt at lukke pigens far ind i Joannahuset med henblik på afhentning af pigen af hensyn til pigens, personalets og de øvrige børns sikkerhed, men fandt det nødvendigt at overlade håndtering af sikkerhedssituationen til myndighederne.

Eksempel 3 – forældre afhenter barn uden for Joannahuset

Situationen: Pige på 13 år henvender sig til Joannahuset med ønske om husly. Pigen fortæller, at hun gentagne gange har oplevet at blive smidt ud hjemmefra, og at udsmidningen foregår ved at hendes far hiver hende ved håret mod døren og skubber hende ud. Pigen fortæller desuden om episoder, hvor faren lægger sig ovenpå hende, og "banker sit knæ" ned i pigens hoved. Pigen fortæller, at hun ikke oplever at kunne få vejret, når det sker. Pigen fortæller, at hendes mor forholder sig passivt, når det sker. Pigen fortæller, at hendes ungerådsgiver i kommunen kalder det "nødværge", når pigen beskriver episoderne. Pigen fortæller også, at hun kan blive udadreagerende derhjemme. Joannahusets personale kontakter pigens forældre med henblik på at orientere dem om, at pigen indskrives i husly i Joannahuset i 48 timer. Pigens forældre modsætter sig pigens ophold og fortæller personalet, at de vil hente pigen i Joannahuset.

Håndtering af situationen, hvor forældremyndighedsindehaver modsætter sig barnets ophold: Personalet er bekymret for, om det høje konfliktniveau mellem pigen og hendes forældre kan eskalere i forbindelse med afhentningen af pigen. Personalet kontakter derfor pigens kommune og drøfter situationen med den sociale bagvagt, som bekræfter, at der er et højt konfliktniveau i hjemmet. Kommunen kontakter forældrene med henblik på en dialog om muligheden for at pigen kan opholde sig i Joannahuset. Forældrene ringer på Joannahusets dør, og Joannahusets personale vurderer, at det er mest hensigtsmæssigt at møde forældrene i døren. Forældrene fortæller, at de påtænker at tilkalde politiets assistance til at afhente pigen, hvis de ikke bliver lukket ind i Joannahuset. Da pigen får viden om forældrenes plan om at kontakte politiet møder hun forældrene uden for Joannahuset og tager med dem hjem.

I ovenstående tilfælde vurderede Joannahusets personale, at det ikke var hensigtsmæssigt at lukke pigens forældre ind i Joannahuset med henblik på afhentning af pigen af hensyn til at skærme andre unge, der opholdt sig i Joannahuset, fra en potentielt verbal eller fysisk konflikt mellem pigen og hendes forældre.

Eksempel 4 – ung udsættes for et voldeligt overfald af familie i forbindelse med sit ophold i Joannahuset

Situationen: Pige på 15 år, som har haft flere forløb i Joannahuset, og som både er blevet anbragt og hjemgivet i den periode, hvor hun har haft forløb i Joannahuset, henvender sig på ny, fordi hun oplever trusler i hjemmet. Pigen opsøger Joannahuset med ønske om rådgivning og hjælp til at komme væk fra hjemmet. Pigens mor har ved tidligere lejligheder givet udtryk for, at hun modsætter sig at pigen henvender sig i Joannahuset i forbindelse med rådgivning.

Mens pigen opholder sig i Joannahuset tager en voksen mand ophold umiddelbart udenfor Joannahusets hoveddør. Pigen genkender manden som sin voksne storebror. Pigen fortæller, at broren har banderelationer, og at hun er bange for ham, fordi hun tænker, at han er der for at få hende med hjem mod sin vilje.

Håndtering af situationen, hvor forældremyndighedsindehaver modsætter sig barnets ophold: Joannahusets personale forsøger uden held at få kontakt til manden ved at henvende sig til ham. Joannahusets personale kontakter politiet for at sparre om situationen, da det er utrygt, at manden har taget ophold ved hoveddøren. Politiet henvender sig efterfølgende til manden, som forlader området.

Senere samme dag er pigen ude at gå en tur i området omkring Joannahuset. Joannahusets personale ringes op af en anden ung, som er meget oprevet og fortæller, at der er to voksne, der har overfaldet pigen. Joannahusets personale kan høre tumult på gaden, og to løber ned, mens en ringer 112. Politiet ankommer kort efter til stedet, men fortæller Joannahusets personale, at de to voksne var nået at løbe fra politiet. Den unge fortæller politiet, at der var tale om pigens mor og pigens bror, der har overfaldet hende, skubbet hende i jorden og holdt hende fast op mod en husmur og sagt, at hun skal komme med hjem. Politiet anbefaler, at pigen bliver i Joannahuset, og både politiet og Joannahusets personale kontakter pigens kommune, så de kan finde en løsning for pigen.

I ovenstående tilfælde vurderer Joannahusets personale det ikke hensigtsmæssigt at lukke pigens bror eller mor ind i Joannahuset med henblik på afhentning af pigen af hensyn til pigens, personalet og de øvrige børns sikkerhed, og fandt det nødvendigt at overlade håndtering af sikkerheds- og udleveringssituationen til myndighederne.

Rådgivning om natten samt husly

Ministeriet har desuden bedt Joannahuset redegøre for, hvordan Joannahuset sikrer, at rådgivning i nattetimerne ikke omgår regler og procedurer for husly. I Joannahuset henholder vi os til de regler, som er sat op i bekendtgørelsen for ungekrisecenter, hvoraf det fremgår, at vi skal være et fysisk sted med gratis rådgivningstilbud for personlige henvendelser, som skal levere rådgivning og vejledning i trygge rammer for børn og unge i krise eller i kriselignende situationer. At børnene og de unge skal kunne henvende sig anonymt til centret og ungekrisecentret skal have døgnåbent.

I 2021 bad Joannahuset Socialstyrelsen tage stilling til snitfladen mellem rådgivning og husly. Styrelsens svar fra november 2021 udgør, sammenholdt med reglerne i bekendtgørelsen, de retningslinjer, som alle medarbejdere er bekendt med og skal henholde sig til, når børn og unge henvender sig til Joannahuset om natten for at søge rådgivning og husly.

Der er tæt faglig sparring og opfølgning fra ledelsen i Joannahuset i forhold til alle de børn og unge, som rækker ud efter hjælp i Joannahuset, uanset hvornår på døgnet, de henvender sig. Alle henvendelser for rådgivning og husly om natten dokumenteres i den unges procespapir og hver morgen gennemgås på et overlap hvilke henvendelser, der har været i løbet af natten. Der er således fra ledelsens side kontrol med, at rådgivning i nattetimerne praktiseres i overensstemmelse med de regler og retningslinjer, der er fastsat af Ministeriet og Socialstyrelsen.

I Joannahusets praksis er det klart, hvornår børn og unge opsøger huset med henblik på rådgivning og vejledning i trygge rammer, og hvornår børn og unge er indskrevet i husly. En målgruppe for Joannahuset er de børn og unge, som ikke i det daglige opholder sig på deres folkeregisteradresse. Det er børn og unge, som lever i, hvad vi kalder funktionel hjemløshed, som er gadebørn, eller som er i risiko for at blive det. Vi har henvendelser fra børn og unge, som er rømmet fra børne- og unge hjem, hvor de fortæller, at de er utrygge og udsættes for overgreb, og vi får henvendelser fra børn og unge, som ikke oplever at få tilstrækkelig hjælp fra kommunen til at få et trygt sted at bo, og som derfor opholder sig i utrygge miljøer. Den gruppe af børn og unge henvender sig nogle gange igen og igen om natten. De kan i nogle tilfælde ikke indskrives i husly, enten fordi deres huslyperiode er brugt fuldt ud eller fordi, at de ikke kan få samtykke fra deres forældremyndighedsindehaver. I de situationer taler personalet i Joannahuset med barnet eller den unge om deres situation, herunder om de har et sikkert sted, hvor de kan tage hen - dette sker hver gang, de henvender sig.

Derudover underretter vi altid kommunen om, at barnet har henvendt sig medmindre barnet er anonymt, og vi søger sammen med barnet at finde en løsning på barnets akutte situation. Det lykkes desværre langt fra altid at finde hurtige løsninger. Det er velkendt, at sagsbehandlingen i kommunen kan være lang, der kan være modsatrettede interesser, og der er ikke altid hurtige løsninger for børnene og de unge - heller ikke i de sager, hvor Ankestyrelsen pålægger kommunen at anbringe barnet. Der kan ofte gå måneder før, afgørelsen kommer. Det efterlader børn og unge i et ingenmandsland, hvor de ofte er overladt til at drage omsorg for sig selv. I de situationer, er vi bekendt med, at denne gruppe af børn og unge typisk vil tage ophold i tog, busser, offentlige toiletter, lufthavnen, solcentre eller hos den første villige voksne, som vil lægge lejlighed og seng til, hvis Joannahuset afviser dem, når de henvender sig for at få rådgivning og tryghed om natten. Vi anser ikke rådgivning og tryghedsskabende omsorg til denne gruppe af børn, kombineret med underretning til de sociale myndigheder, som omgåelse af reglerne for husly.

Vi ser dette som en indsats, der er helt i overensstemmelse med reglerne og den ansøgning, som Joannahuset indsendte til Socialstyrelsen i forbindelse med ansøgning om midler i 2020. Hvis ministeriet er af en anden vurdering, vil vi meget gerne i dialog om dette, herunder om de rammer, som Socialstyrelsen har beskrevet i november 2021.

Underretningspligten jf. barnets lov § 133

Ministeriet bemærker, helt i overensstemmelse med Joannahusets forpligtelser og praksis, at når børn og unge, som henvender sig til Joannahuset, har misbrug af euforiserende stoffer eller alkohol eller andre tungere problemstillinger, skal Joannahuset hjælpe den unge med at få hjælp af relevante myndigheder. Dette gør vi ved at overholde vores underretningspligt og dertil arbejde med at motivere børn og unge til at indgå i den behandling, de evt. tilbydes. Joannahuset har i overensstemmelse med bekendtgørelsen aldrig tilbudt den gruppe af børn og unge behandling og har for nuværende heller ikke et ønske om dette.

På vegne af Joannahuset.

Med venlig hilsen

Jette Wilhelmsen, leder